TL 2671

CENTRE D'ESTUDIS FRANCESC EIXIMENIS
PAX ROMANA MIIC

Nº 11

TEXTOS I DOCUMENTS

COMISSIÓ DE DRETS HUMANS DE LES NACIONS UNIDES

intervencions del

GRUP RODA VENTURA

GINEBRA, 1986-1987

-1 Pay 17
-2 (65
69

TL 2671-1

INTERVENCIÓ SOBRE LA VIOLACIÓ DELS DRETS HUMANS A TIMOR ORIENTAL

Senyor President, senyores i senyors delegats,

Deu anys han passat des que les tropes d'Indonèsia varen invadir el Timor Oriental, el dia 7 de desembre de 1975.

Va ser una invasió condemnada ràpidament per la comunitat internacional, per a la qual Portugal segueix essent la potència administradora, i també per a ella el poble de Timor cal que exerceixi el seu dret a l'autodeterminació.

Fou una invasió brutal, imposada al poble de Timor Oriental i marcada per un gran nombre de persones torturades, així com també per centenars d'execucions.

A la invasió va seguir l'ocupació, amb oposició forta de la gent del territori i de la comunitat internacional. Les autoritats estrangeres han hagut de fer front a la lluita popular amb medis repressius i aplicació dels mètodes més cruels.

Des de llavors, una tercera part de la població de Timor Oriental, o sigui, prop de 200.000 persones, han trobat la mort.

A aquest genocidi físic de la població cal afegir-hi un altre fet: l'economia tradicional ha estat arruinada, s'han imposat programes de control de naixements i de transmigració; la llengua i la cultura d'Indonèsia s'han imposat per la força. Es tracta d'un veritable genocidi cultural. D'una manera d'ofegar el sentiment nacional d'aquells que són momentàniament dominats.

Hem de dir que el poble de Timor no ha acceptat mai

la dominació estrangera i continua resistint, de formes molt diverses, -àdhuc la lluita armada- dirigida pel FRETILIN. Aquest front ha tingut iniciatives militars molt conegudes a tot el territori nacional durant els darrers mesos.

Jacques Guillon, periodista de France Press, convidat per Indonèsia a visitar Dili fa uns mesos, així com també fonts diplomàtiques de Jakarta, han confirmat l'elevat nombre de militars indonesis morts durant aquesta guerra al Timor Oriental.

El març del 1983, el FRETILIN i el Comandant de les Forces Armades d'Indonèsia, situades al Timor Oriental, varen acordar una treva, i el moviment d'alliberament de Timor va presentar un pla de pau encaminat a promoure les condicions favorables per al lliure exercici del dret a l'autodeterminació. Però cinc mesos més tard, les autoritats d'Indonèsia van començar una vasta operació de repressió. Centenars de persones foren detingudes i es van multiplicar les execucions sumàries, les tortures, les desaparicions i les deportacions.

Es d'aquesta manera que les autoritats d'ocupació d'Indonèsia han deportat milers d'habitants de Timor a l'illa d'Ataura, amb l'esperança d'aillar el moviment de resistència. Les autoritats, pressionades per la comunitat internacional, han hagut d'acceptar la presència del CICR en el país i, en el transcurs dels darrers mesos, s'han vist obligades a reexpedir una gran part d'aquests presoners a l'illa principal. Però nosaltres sabem que molts dels detinguts han estat concentrats a regions diferents de les de procedència; que d'altres han estat enviats a la presó comarcal (dili) o a la de Jakarta, i que gran part d'aquestes persones es troben en unes condicions pitjors que les que tenien a l'illa presó.

Amb el propòsit d'ofegar la resistència, els drets més elementals de la persona han continuat essent violats per les autoritats d'ocupació; s'ha concentrat la població en poblats estratègics, d'on no

en poden ni sortir ni entrat sense obtenir un permís, cal que sigui segellat per tants registres com controls es trobin a la carretera; ningú no pot ni entrar ni sortir del país, el qual es troba sempre tancat a les organitzacions internacionals, als periodistes i a les esglésies que, amb tota independència, pretenen comprovar la situació d'una manera directa.

Amnistia Internacional assenyala també, en el seu darrer informe de setembre de 1985, la seva preocupació per les notícies sobre pràctica de la tortura, sobre llocs de detenció a l'interior del territori, on els detinguts reben un tractament cruel i inhumà, així com també per les irregularitats en els processos judicials celebrats a Dili.

Recordem també que el Comitè Internacional de la Creu Roja no ha estat autoritzat a visitar els presoners que es troben "sota interrogatori", i que només té accés a les presons de Dili (Comarcal i Bekora) i de Java. Tots els altres detinguts en qualsevol altre indret es troben, doncs, sense protecció, i poden ésser torturats i fins i tot desaparèixer sense que ningú ho sàpiga.

La nostra Organització disposa d'informacions recents referents a gairebé 200 detinguts, que han estat fins ara sotmesos a judici. Es necessari fer constar des d'un principi, que aquest nombre representa únicament un percentatge mínim d'aquella gran quantitat d'habitants de Timor que foren empresonats per les forces d'ocupació. Afegirem també que tots són declarats culpables i que cap d'ells no ha utilitzat el dret de recurs a un Tribunal Superior, circumstància que solament pot explicar el fet de ser indonesis els advocats de la defensa (tres per a tots els processats), nomenats d'ofici per a aquestes causes; que, com a mínim, 43 d'aquests presoners es troben empresonats a Java i, per tant, amb un aïllament agreujat per la distància, i que cap testimoni independent ha estat admès a investigar ni testimoniar en aquests processos, tot i que Amnistia Internacional va presentar sol.licitud en

aquest sentit.

Nosaltres estem també molt preocupats per les nombroses desaparicions que continuen produint-se a Timor Oriental. Considerem que la tasca competent, duta a terme pel Grup de Treball sobre les Desaparicions Forçades i Involuntàries és molt important, i lamentem que el govern indonesi no cooperés amb el Grup de Treball.

Senyor President, senyores i senyors,

Aquesta situació dramàtica no s'acabarà al Timor Oriental fins que el poble no exerceixi el seu dret a la lliure autodeterminació.

Es per això que el President de la República i el Ministre d'Afers Estrangers de Portugal, en la seva qualitat de representants de la potència administradora, han reafirmat una vegada més davant les Nacions Unides i en els darrers mesos de 1985, la seva preocupació i la seva determinació, amb referència al dret inalienable del poble de Timor a l'autodeterminació. Es per això que el Secretari General de la ONU ha declarat en el seu darrer informe d'11 de setembre de 1985, que té l'esperança de que es trobi una solució "justa, desitjable i acceptable internacionalment a l'afer de Timor Oriental".

Ara bé, el dret dels pobles de disposar d'ells mateixos és un dels pilars més sòlids de les relacions internacionals i de les Nacions Unides, i no hi pot haver excepció per al poble de Timor.

Senyor President, senyores i senyors,

La vostra comissió pot jugar un paper important i molt positiu en el camí que condueixi a una solució justa del problema. Defensant d'una manera ferma el dret del poble de Timor, la Comissió dels Drets de l'home cooperarà amb totes les parts interessades en la creació de les condicions necessàries per tal de que els anhels més profunds del poble de Timor Orien

tal es pugui expressar amb tota llibertat.

Senyor President, senyores i senyors,

Estem aquí per escoltar tots aquells que són oprimits, els drets dels quals són violats constantment. Escoltem, doncs, el clam d'aquest poble que trenca el silenci imposat entorn seu per la força. Escoltem-lo.